

תוכנית צוערים לשלטון המקומי

לימודים לתואר A.B. (חד חוגי רב תחומי)

שנה"ל תשע"ח

ראש התוכנית : ד"ר גל רומנו

חברי הסגל האקדמי:

חברי הסגל האקדמי:

פרופסור חבר: פרופ' יאיר זלטנרייך, פרופ' נורית כרמי

מרצה: ד"ר יעל קידר, ד"ר אורן רייכמן

מורה: ד"ר חגי אורנשטיין, עו"ד תמר גוטגולד כהן

מרצים מן החוץ: ד"ר ליאור אריאל, ד"ר סמי בהט, מר משה ברנט, גב' אורלי דהאן, ד"ר מיה דואני, גב' הודיה חיוט, מר יונתן יעקובי, ד"ר טל ישראלי, מר יאן שיד, ד"ר גד שפר

מטרת הלימודים

החוג ללימודים רב-תחומיים מאפשר לסטודנטים לרכוש השכלה אקדמית רחבה, המשלבת מגוון של נושאים מתחומי מדעי הרוח והחברה (רב-תחומי), ביחד עם האפשרות להרחיב בתחומי עניין לפי בחירת הסטודנט.

החוג מציע שני מסלולי לימוד: חד-חוגי (120 נ"ז) ודו-חוגי (60 נ"ז).

1. המסלול החד-חוגי מיועד לסטודנטים המעוניינים בהשכלה איכותית רחבה ובתואר ב"א בלימודים רב-תחומיים. המסלול הדו-חוגי נועד גם הוא לסטודנטים המעוניינים בהשכלה איכותית אולם בו בזמן הם מעוניינים להשלים את השכלתם הכללית או לרכוש התמחות נוספת בחוג אחר.
2. בשני המסלולים, החד-חוגי והדו-חוגי, בנויה תכנית הלימודים כך שתהווה בסיס אקדמי מצוין ללימודי המשך לתואר שני או ללימודי תעודה בכלל ולתעודת הוראה בפרט.

תנאי הקבלה לחוג

הקבלה לחוג מותנית בעמידה בתנאי הקבלה של המכללה ברמה הנדרשת על ידי החוג.

דרישות המעבר משנה לשנה - תכנית עתידים

המעבר לשנה ב' מותנה בממוצע ציונים של 85 לפחות בשנה א' בכלל הקורסים בחוג, ובסיום קורסי המיומנויות הכוללים: מיומנויות אקדמיות, מיומנויות במחשבים, סטטיסטיקה למדעי החברה א' וסטטיסטיקה למדעי החברה ב'.

המעבר לשנה ג' מותנה בנוסף לתנאים הקודמים גם בקבלת פטור באנגלית.

ציון עובר בקורס הינו 56, למעט בקורסים מיומנויות אקדמיות ובקורסי הסמינריונים, בהם ציון עובר הוא 60.

קורס הבעה ורטוריקה

סטודנטים שבמעמד הקבלה התקבלו עם דרישה נוספת להמשך לימודיהם ללמוד את הקורס הבעה ורטוריקה יזוכו בעבור הקורס ב-2 נ"ז.

אנגלית

בהתאם להחלטת המועצה להשכלה גבוהה, לימודי האנגלית הנם לימודי חובה לתואר ב"א. כל הסטודנטים נדרשים להתחיל בלימודי האנגלית בשנה הראשונה ללימודיהם (ובמקרים מסוימים – קודם לתחילת לימודיהם):

סטודנטים שרמתם טרום בסיסי א', טרום בסיסי ב' או בסיסי מחויבים ללמוד אנגלית החל מהסמסטר הראשון ללימודיהם

סטודנטים שרמתם מתקדמים א' או מתקדמים ב' מחויבים ללמוד אנגלית החל מסמסטר א' או סמסטר ב' של השנה הראשונה ללימודיהם.

סטודנטים ברמת אנגלית טרום בסיסי א' או ב', החייבים בקורס הבעה ורטוריקה, עשויים שלא לסיים את לימודי התואר בשלוש שנות לימוד ויאלצו לפרוס את לימודיהם לשנה נוספת.

בנוסף, כל הסטודנטים במכללה נדרשים להגיע לרמת פטור באנגלית כתנאי מקדים לרישומם לסמינריון ו/או לקורסים מתקדמים.

ככלל, הרישום לקורסי האנגלית מתבצע ע"י הסטודנט ובאחריותו במסגרת ימי השיבוץ החוגיים.

הגשת עבודות סמינריוניות

- טרם הרישום לסמינריונים, נדרש כל סטודנט לעמוד בתנאי הקדם הבאים:
- להגיע לרמת פטור באנגלית.
  - לסיים את הקורס "מיומנויות אקדמיות" בציון של 60 לפחות.
  - ציון "עובר" בסמינר הינו ציון 60.

סיורים

תכנית הלימודים באחדים מהמקבצים כוללת חובת ההשתתפות בסיורים ועל פי תקנון שכר הלימוד, ההשתתפות בסיורים מחייבת תשלום.

חובת קורס במדעי הרוח

כל סטודנט במכללה חייב ללמוד קורס אחד בהיקף של 2 נ"ז במדעי הרוח במהלך שלוש שנות לימודיו לתואר. הדבר נועד להעשיר את עולמם הרוחני של תלמידי המכללה ולהרחיב את אופקיהם.

כישלון בקורסי חובה

בחוג ללימודים רב-תחומיים לא ניתן ללמוד יותר מפעמיים את קורסי החובה הבאים: מבוא לסטטיסטיקה למדעי החברה א'+ ב' ומיומנויות אקדמיות. כישלון חוזר בקורסים אלה יגרום להפסקת לימודים. בהתקיים נסיבות מיוחדות, וזאת על פי החלטת ראש החוג, יהיה התלמיד רשאי להירשם שוב לקורס האמור ולהמשיך את לימודיו בתנאים שיקבע החוג.

שינוי תכנית הלימודים

החוג רשאי בכל עת לבצע שינויים בתכנית הלימודים ועליו ליידע על כך את הסטודנטים.

סיום תואר

במסלול החד-חוגי קבלת התואר מותנית בציון ממוצע 85 ומעלה בגמר הלימודים.

ריכוז תכנית הלימודים של מחזור תשע"ח

קורסי חובה - שנה א'

סמסטר א'

נקודות זכות	ש"ס	שם הקורס
3	3	יסודות המשפט במדינת ישראל
2	2	כלכלה מוניציפלית
2	2	מבוא לאקולוגיה
2	2	מבוא למחשבה מדינית
2	2	מבוא לסוציולוגיה של החינוך
3	4	מבוא לסטטיסטיקה ועיבוד נתונים א'
2	2	מבוא לפוליטיקה וממשל
2	2	שלטון מקומי ומרכזי
18		סה"כ סמסטר א'

סמסטר ב'

נקודות זכות	ש"ס	שם הקורס
3	3	מבוא לניהול - שלטון המקומי
2	4	מבוא לסטטיסטיקה ועיבוד נתונים ב'
0	2	מיומנויות מחשב**
3	3	ניהול ויישוב סכסוכים חלק א'
2	2	סוגיות בהיסטוריה סביבתית
2	2	קורס רוח *
2	2	תלאות ותקווה
15		סה"כ סמסטר ב'

שנתי

נקודות זכות	ש"ס	שם הקורס
5	6	מבוא לפסיכולוגיה
4	2+2	מיומנויות אקדמיות
9		סה"כ שנתי

סה"כ 43 נ"ז בשנה א' (כולל קורס רוח רב-מכללתי).

- * אין חובה לבחור קורס רוח כלל מכללתי במהלך שנה א' אך יש ללמוד קורס זה עד לסיום התואר.
קורס רוח רב מכללתי (2 נ"ז), יילקח מרשימה שתפורסם מדי שנה על ידי החוג ללימודים רב-תחומיים
** יש לסיים בהצלחה את הקורס מיומנויות מחשב עד לסיום שנה א' או לחלופין להציג פטור מהקורס.

עו"ד תמר גוטגולד כהן

יסודות המשפט במדינת ישראל

3,6800005 ש"ס, 3 נ"ז

עולם המשפט מהווה חלק בלתי נפרד, ואף הולך ומתעצם, מעבודתם של העוסקים בשירותי אנוש. חובה, על כן, על העוסקים בתחום להכיר את המערכת המשפטית ולהבין את עקרונות היסוד שלה. הקורס משלב סקירה של מקורות המשפט הישראלי עם העמקה בהיבטיו הפרקטיים, תוך הפנמת מושגי היסוד של שיטת המשפט במדינה והשלכותיהם על תפקודם של שירותי האנוש ועובדיהם

ד"ר גל רומנו

כלכלה מוניציפאלית

2,7066642 ש"ס, 2 נ"ז

בישראל 255 רשויות מקומיות האחראיות לפיתוח שטח הרשות, שיפור רווחת התושבים וביטחונם, יצירת מקורות תעסוקה, הגדלת האטרקטיביות של העיר ומשיכת אוכלוסייה חדשה. על הרשויות לספק מגוון שירותים הן בתחום החינוך והרווחה והן בתחום התשתיות כדוגמת תאורת רחוב, פינוי פסולת, פארקים עירוניים וכד'. ביצוע פעולות אלו דורש מהרשויות לדאוג למקורות הכנסה. בפועל, כל רשות הינה גוף כלכלי עם הכנסות והוצאות, הנדרש לחשיבה כלכלית ולתכנון אסטרטגי. בקורס ננתח את מקורות ההכנסה וההוצאות של הרשויות המקומיות ואת הגורמים העיקריים לפערים ביניהן. נגדיר מהי רשות איתנה ומהם הכלים הקיימים לחיזוק הכלכלה המוניציפאלית.

ד"ר חגי אורנשטיין

מבוא לניהול - שלטון המקומי

3,7066632 ש"ס, 3 נ"ז

בקורס יוצגו מגוון גישות ניהול ומנהיגות, תוך מתן דגש על תפיסות ניהול מתקדמות ויצירתיות, המיועדות לתת מענה לאתגרי הניהול, בעולם ההולך ונעשה תובעני ותחרותי, ואשר קצב השינויים ומידת אי הודאות בו גדלים והולכים. בקורס יסקרו מגוון כלים וטכניקות בסיסיים בניהול, תוך הצגת ההיבטים התיאורטיים והמעשיים של תחום ידע נרחב זה, הרלוונטי למנהלי ארגונים מסוגים שונים, לרבות ארגוני שירותי אנוש וארגונים ללא כוונת רווח. בקורס תינתן התייחסות לניהול בשלטון מקומי בישראל, לרבות מאפייניו ואתגריו הניהוליים הייחודיים.

פרופ' נורית כרמי

מבוא לאקולוגיה

2,7066632 ש"ס, 2 נ"ז

תחום העיסוק של אקולוגיה, על אקולוגיה ואבולוציה, מהסביבה ליצורים חיים, תכונות הסביבה ומשמעותן לאורגניזמים, השפעת גורמי הסביבה השונים על אוכלוסיות של אורגניזמים, סוגי אינטראקציות כגון תחרות, טריפה, טפילות או סימביוזה בין אורגניזמים, והשפעותיהן על אוכלוסיות האורגניזמים. מאפייני חברות אקולוגיות כגון מבנה החברה, מגוון מינים, סוגים של יחסי גומלין בין מינים בחברות במצב של שיווי משקל לעומת מצבים של הפרעה, שטפי האנרגיה והחומרים בחברה. המערכת האקולוגית; מחזורי מינרלים ותהליכים אקולוגיים טבעיים ומופרעים, השפעת האדם על הסביבה והפרות האיזון במערכת האקולוגית; כגון אפקט החממה והשפעותיו, החור באוזון, הגשם החומצי, זיהום האטמוספירה, הקרקע והמים, בעיות בממשק משאבי טבע, שמירת טבע ומגוון מינים, ועוד. בקורס יוצגו בעיות וסוגיות עדכניות מהארץ והעולם. הקורס כולל שני ימי סיור.

ד"ר משה ברנט

מבוא למחשבה מדינית
 2,7066634 ש"ס, 2 נ"ז

החל מהעת העתיקה ניסו הוגי דעות להנחות את מקבלי ההחלטות או לנתח את פעולתם לאחר מעשה, להבין בראיה כוללת את המסגרת המדינית ואת הגיוןן של המערכות הפועלות בה. עוד ניסו ההוגים להתחקות אחרי המשמעויות של התנהלות פוליטית, הזיקות שבין מוסר לפוליטיקה, יחסי העוצמה בין דת לפוליטיקה, יחסי הגומלין שבין האדם הפרטי לכלל הלאומי, סודות כוחם של השליטים או מהותם של משטרים. הקורס יבחן את העמדות העיקריות שנהגו ויצג את ההוגים המרכזיים שעמדו מאחוריהן לאורך ההיסטוריה.

ד"ר טל ישראלי

מבוא לסוציולוגיה של החינוך
 6011103 - 2 ש"ס, 2 נ"ז

מטרת הקורס להקנות לסטודנט מושגי יסוד ותיאוריות מרכזיות בסוציולוגיה ובסוציולוגיה של החינוך, ככלים לניתוח ולהבנה של מערכת החינוך, של המציאות הבית ספרית ושל תהליכי חינוך כחלק מהמציאות החברתית הכללית בארץ ובעולם. ביניהם: חברות וסטייה, הון אנושי וריבוד, שוויון הזדמנויות ומצוינות, בידול ואינטגרציה, פלורליזם ואחידות, מבחני מיון והשכלה גבוהה.

ד"ר אורן רייכמן

מבוא לסטטיסטיקה למדעי החברה א'
 4,7013107 ש"ס, 3 נ"ז, ש'

מר יונתן יעקובי

7013100, ת'

הקורס על שני חלקיו מקנה מושגי יסוד וידע, שיאפשרו לסטודנטים להיות "צרכנים" ו"יצרנים" נבונים של מאמרים ומחקרים מדעיים. הקורס בסטטיסטיקה א' יקנה ידע בשיטות של עיבוד, תיאור והצגה של נתונים כמותיים במחקר המדעי בתחום הסטטיסטיקה התיאורית: מקום הסטטיסטיקה במחקר המדעי, משתנים, סולמות מדידה, התפלגות שכיחויות, קריאה ובנייה של טבלאות נתונים, תיאורים גרפיים, מדדי מרכז ופיזור, מדדי מיקום יחסי, מתאמים ורגרסיה. עיבוד הנתונים ייעשה במחשב באמצעות חבילת התוכנות SPSS.

ד"ר אורן רייכמן

מבוא לסטטיסטיקה למדעי החברה ב'
 4,7013108 ש"ס, 3 נ"ז, ש'

מר יעקובי יונתן

7013101, ת'

דרישות קדם: מבוא לסטטיסטיקה למדעי החברה א'

הקורס יקנה ידע בעריכת מבחנים סטטיסטיים ובעיבודים סטטיסטיים מתקדמים בתחום הסטטיסטיקה הסקתית: רווח סמך לממוצע, עקרונות המבחן הסטטיסטי, מבחני T, ניתוח שונות חד-כיווני, מבחן חי בריבוע, מבחנים למתאמים, רגרסיה. כן יילמדו דרכים שונות לבחינת השפעתו של משתנה מתערב. עיבוד הנתונים ייעשה במחשב באמצעות חבילת התוכנות SPSS.

ד"ר משה ברנט

מבוא לפוליטיקה וממשל
 2,7066635 ש"ס, 2 נ"ז

מטרת הקורס היא להעניק הבנת יסוד של שני המושגים: פוליטיקה וממשל. ממשל מתייחס למערכות השלטון, כגון פרלמנט, ממשלה או מערכת המשפט, מקורותיהם, תפקידיהם ויחסי הגומלין ביניהם. פוליטיקה מתייחסת ליחסי העוצמה במדינה מודרנית, שתכליתם להשפיע ככל שניתן על תהליכי קבלת ההחלטות. הקורס ישרטט את מהות המשטר הדמוקרטי כמו גם את מהות המשטרים הלא דמוקרטיים. עוד יגע הקורס בזיקתם הפוליטית של גורמי יסוד כגון ביטחון, דת, תקשורת המונים או חינוך.

ד"ר ליאור אריאל

מבוא לפסיכולוגיה

7012702, 6 שש"ס, 5 נ"ז, ש'

גב' הודיה חיוט

7012703, ת'

הקורס נועד להקנות לסטודנטים היכרות עם התחומים העיקריים שבהם עוסקת הפסיכולוגיה וכן עם המושגים המרכזיים של כל אחד מתחומים הללו. נידון בשאלות המרכזיות שבהן עוסקת הפסיכולוגיה תוך התחשבות בהיבטים המחקריים, תיאורטיים והיישומיים. נושאי הקורס יכללו פסיכולוגיה פיזיולוגית, תפיסה, זכירה, הנעה וריגוש, פסיכולוגיה התפתחותית, פסיכולוגיה חברתית, תיאוריות אישיות, אינטליגנציה ומדידתה ופסיכופתולוגיה. בנוסף, במסגרת תרגיל הקורס ייחשפו הסטודנטים לנושאים נוספים תוך חיזוק הנושאים הנלמדים במסגרת השיעורים. מטרת התרגיל היא לעזור לסטודנטים להתמודד עם החומר הרב המוצג במסגרת הקורס.

ד"ר דהאן אורלי

מיומנויות אקדמיות

601112, 2+2 ש"ס, 4 נ"ז

מטרת הקורס היא הקניית אסטרטגיות חשיבה ולמידה הנמצאות בבסיס הלימודים האקדמיים ועריכת מחקר מדעי. הקורס כולל התנסות בכתיבה אקדמית על שלביה השונים. לאורך שנת הלימודים עוסק

מר יאן שיך

מיומנויות מחשב לכלכלה וניהול

909002, 2 ש"ס, ללא נ"ז

הקורס מקנה כלים חיוניים בגיליון אלקטרוני Excel לצורך לימודיו / מחקריו, לצורך עיסוקו ככלכלן, ולצורך בניית יישומים שימושיים בתחום הכלכלה והעסקים תוך הכרת תוכנת EXCEL למידת צעדים ראשוניים בעבודה עם גיליון אלקטרוני, הזנת נתונים, עיצוב גיליון העבודה, עריכת טקסט, נוסחאות, כלים, עבודה עם סדרות: מספרים, תאריכים וטקסט, שימוש בטבלאות, חישובים מתמטיים, כתיבת נוסחאות פשוטות ומתקדמות, שימוש בפונקציות, גרפים, מיונים, סינונים וטבלאות ציר. ביצוע מבחני הסקה סטטיסטית: מודל רגרסיה, השוואת ממוצעים וניתוח שונות חד כיווני

ד"ר גד שפר

ניהול ויישוב סכסוכים: מתיאוריה למעשה חלק א'

7022706, 3 ש"ס, 3 נ"ז

הסכסוך הוא מרכזי לחווייה האנושית במישור האישי, הפוליטי, הכלכלי, הסביבתי והתרבותי. במהלך הקורס נציג מגוון גישות למניעה, הגבלה ופתרון סכסוכים בין אנשים וקבוצות. הקורס יקנה כלים לניתוח הגורמים לסכסוכים להבחנה בין סוגי סכסוך, לפתרון בעיות וחלוקת משאבים, לניהול משא ומתן ולתפקוד צד ג' בעת סכסוך. הקורס יתמקד במעבר מהגישות התיאורטיות לאופן היישום על ידי ניתוח של מגוון סכסוכים פוליטיים, כלכליים, וסביבתיים.

ד"ר מיה דואני

סוגיות בהיסטוריה סביבתית

7070125, 2 שש"ס, 2 נ"ז

היסטוריה סביבתית היא תחום מחקר שנולד בארצות הברית בשנות ה-70 של המאה עשרים על רקע התעצמותן של התנועות הסביבתיות. מטרת הקורס היא לבחון את החברה והתרבות האנושית דרך הפריזמה של התפתחות היחס שלה לסביבה. הקורס יחל בהקניית מושגי יסוד של המחקר ההיסטורי ובסקירת התפתחות כתיבת ההיסטוריה הסביבתית. לאחר מכן נעסוק בסוגיות שונות המעסיקות את המחקר ההיסטורי סביבתי, כגון הנטייה לתרבת את הטבע, התפתחותן של הרעיון לשמור על הטבע מפני הציוויליזציה, חקיקה ואפליה סביבתית, היסטוריה של מים, אקופמניזם, יחסו של האדם לבעלי חיים, היסטוריה סביבתית אורבאנית ועוד. הדוגמאות לסוגיות אלו יהיו בעיקר מישראל אך גם מארצות הברית, אנגליה, גרמניה ועוד וילוו בניתוח מקורות היסטוריים וסיור בשטח.

ד"ר סמי בהט

שלטון מקומי ומרכזי

2,6800040 ש"ס, 2 נ"ז

השלטון המקומי הוא אבן יסוד במערכת השלטונית ובאספקת שירותים במדינה והוא הגוף השלטוני הקרוב ביותר לאזרח. בעשורים האחרונים מתחולל שינוי מערכתי הממצב את השלטון המקומי כגורם מרכזי בעשייה הציבורית בארץ. היחלשות השלטון המרכזי וצמצום מעורבותו במישור המקומי מחד גיסא, ועליית מעמדו של השלטון המקומי מאידך גיסא, גם מרחיבים את פעילותם של ארגוני המגזר השלישי. שינויים מערכתיים אלה מחייבים את כל זרועות השלטון להערכות ולהתארגנות חדשים. הקורס מקנה ידע בהיבטים התיאורטיים והיישומיים במבנה המוסדי והארגוני של השלטון המקומי בישראל, סמכויותיו ויחסיו עם השלטון המרכזי.

פרופ' יאיר זלטנרייך

תלאות ותקווה: שנותיה הראשונות של מדינת ישראל

2,7023480 ש"ס, 2 נ"ז

הקורס יבחן את תהליך התפתחותה המורכב והלא שלם של הדמוקרטיה הישראלית, תוך התמקדות על שנות העיצוב העיקריות: תקופת המעבר מיישוב למדינה, היינו השנים האחרונות של תקופת היישוב והראשונות של המדינה. הקורס יתבסס על מחקרים חדשים בתחום זה. בין נושאי הקורס: תכנון ועיצוב המשטר הדמוקרטי הישראלי; עיצוב התפיסה הביטחונית; המפגש בין ותיקים לעולים; המפגש בין יהודים לערבים; המפגש בין חילוניים.